

I. ქართული ენა

(4) 1. შეარჩიეთ, ჩამოთვლილთაგან რომელი ფრაზეოლოგიზმები შეესაბამება ტექსტში ხაზგასმულ სიტყვებს.

- ა) გულის გადაშლა; ბ) გულის მობრუნება; გ) გულში ჩახვევა; დ) თავის გართმევა;
ე) თავის დაძვრენა; ვ) თვალის ახვევა; ზ) თვალში მოსვლა; თ) ხელის გამართვა;
ი) ხელის შეწყობა; კ) ხელში ჩაგდება.

იასონი აიეტს ეახლა. მეფეს (1)მოეწონა ყმაწვილი, მაგრამ, როდესაც მისი განზრახვა შეიტყო, განრისხდა. იასონი მიხვდა, რომ ოქროს საწმისს იოლად ვერ (2)მოიპოვებდა. იგი შეევედრა მეფეს: როგორც გენებოს, ისე მიმსახურე, ოღონდ საწმისი დამიბრუნე, რადგან მის გარეშე მამაჩემის სამეფოს სამუდამოდ დაეკარგავო. მეფეს (3)წყრომამ გაუარა და ჭაბუკს შესთავაზა: დავალებას მოგცემ და თუ მას (4)დაძლევ, ოქროს საწმისს დაგიბრუნებო.

თქვენ მიერ შერჩეული პასუხები ხაზგასმული სიტყვების შესაბამისი ნომრების გასწვრივ მოცემულ უჯრედებში აღნიშნეთ X-ით.

	ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(4) 2. კონტექსტის გათვალისწინებით შეარჩიეთ, ჩამოთვლილთაგან რომელია ტექსტში ხაზგასმული სიტყვების შესაფერისი ანტონიმები.

- ა) ბრტყელი; ბ) გლუვი; გ) მკვრივი; დ) მრავალი; ე) მშრალი; ვ) რბილი;
ზ) სქელი; თ) ულვევი; ი) ფაჩიზი; კ) ხშირი.

ტროპიკული ტყეები გამოირჩევა (1)მკაცრი კლიმატით. ბანანი ტროპიკების უძველესი მცენარეა და აქ მისი (2)ცლტა სახეობა ხარობს. ბანანის ნაყოფს (3)თხელი, (4)ხალიანი კანი და გემრიელი რბილობი აქვს.

თქვენ მიერ შერჩეული პასუხები ხაზგასმული სიტყვების შესაბამისი ნომრების გასწვრივ მოცემულ უჯრედებში აღნიშნეთ X-ით.

	ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ	თ	ი	კ
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

(10) 3.

ტექსტში დაშვებულია მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული და სინტაქსური შეცდომები. ხუთ წინადადებაში თითო-თითო შეცდომაა, ხუთი წინადადება უშეცდომოა. თუ წინადადებაში შეცდომაა დაშვებული, აღნიშვნა **X** გააკეთეთ პირველი რიგის შესაბამის უჯრედში, ხოლო თუ წინადადებაში შეცდომა არაა, აღნიშვნა **X** გააკეთეთ მეორე რიგის შესაბამის უჯრედში.

	I შეცდ.	II უშეცდ.
1. ცნობილი ქართველი ფერმწერი, გრაფიკოსი, თეატრისა და კინოს მხატვარი ლადო გუდიაშვილი დაიბადა თბილისში 1896 წელს.	☐	☐
2. 1914 წელს მან დაამთავრა თბილისის სამხატვრო სკოლა და მალე პირველი პერსონალური გამოფენა მოაწყო.	☐	☐
3. მხატვართა საზოგადოებამ ახალგაზრდა ფერმწერის მანერა და სტილი იმ-თავითვე დადებითად შეაფასეს.	☐	☐
4. ლადო გუდიაშვილმა გადაწყვიტა უკეთ გაცნობოდა ქართული ხელოვნების ისტორიას, მის ძირებს.	☐	☐
5. სწორედ ამიტომ მიიღო მან მონაწილეობა ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ მოწყობილ ექსპედიციაში.	☐	☐
6. 1919 წელს ახალგაზრდა მხატვარი პარიზში გაემგზავრა და ჩასვლის თანავე ჩაირიცხა რონსონის „თავისუფალ აკადემიაში“.	☐	☐
7. იმდროინდელ ფრანგულ პრესაში ხშირათ ქვეყნდებოდა სტატიები მისი შემოქმედების შესახებ.	☐	☐
8. ფრანგმა მწერალმა რენალმა უძღვნა გუდიაშვილს მონოგრაფია, რომელიც მოხიბლული იყო ქართველი ფერმწერის ორიგინალური სტილით.	☐	☐
9. ლადო გუდიაშვილი იყო პირველი თანამედროვე ქართველი მხატვარი, რომელმაც „ვეფხისტყაოსანი“ დაასურათა.	☐	☐
10. მხატვრის ფრესკები ამშვენებს თბილისის ქაშუეთის ეკლესიის კედლებს.	☐	☐

(14) 4. ტექსტში დაშვებულია სულ 11 მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული, სინტაქსური, პუნქტუაციური შეცდომა და სტილისტური ხარვეზი. **გაასწორეთ** ეს შეცდომები და ხარვეზები და **ისე გადაწერეთ ტექსტი**, რომ არც ერთი წინადადების შინაარსი არ შეცვალოთ. თუ თქვენ მიერ გადაწერილ ტექსტში არ იქნება არც ერთი შეცდომა, დამატებით მოგეცემათ 3 ქულა.
(*გაითვალისწინეთ*, ერთ წინადადებაში შეიძლება შეგხვდეთ ერთზე მეტი შეცდომა ან ხარვეზი.)

მილიონი წელის წინ ფიჭვის ტყეები წყალმა დაჰფარა. სწორედ ამ ფიჭვის გაქვავებული ფისია ქარვა. ჩინური ლეგენდა მოგვითხრობს რომ ოდესღაც მიწაში ჩაუმარხიათ დაუოკებელი ვეფხვი რომლის სული ქარვად ქცეულა.

ქარვა მიზიდულობის უნარით გამოირჩევა. ამ თვისების გამოვლენას ადგილი აქვს ხახუნის დროს. ქარვა საკმაოდ ძვირი ღირდა რათა ადამიანებს სწამდათ, რომ იგი მრავალი სნეულებებისაგან ნკურნავდა მათ. ამ ძალზე უმნიშვნელოვანესი თვისებების გამო ქარვა საუკეთესო თილისმად მიაჩნდათ. ამის შესახებ ცნობები უძველეს წყაროებში გვხვდება.

II. ქართული ლიტერატურა

(4) 6. გიორგი მერჩულე მოგვითხრობს:

არამედ ქართლისა ეპისკოპოსნი მირეან არსენის მამისათვის ფრიად გულწყებულ იყვნეს ამის მიზეზისათვის, რამეთუ თვინიერ განზრახვისა მათისა, ძე თვისი დაადგინა კათალიკოსად თანადგომითა და კურთხევითა მცირედთა ეპისკოპოსთათა. მამფალი გუარამ დიდი მირეანისთვის გულძვირად იყო და მსწრაფლ ხოლო ბრძანა შეკრებაი ეპისკოპოსთაი და უდაბნოსა მამათაი. და ყოველნი შემოკრბეს ჯავახეთს. არამედ მამაი გრიგოლ არა მუნ იყო. წადიერად მოელოდეს ყოველნი და მარტოდ ანჯმნობდეს წესისა წინამძღუარნი იგი არსენი კათალიკოსისათვის და ვერა დაამტკიცეს სიტყუაი მათი.

1. *განმარტეთ*, რამ გამოიწვია, რომ „ქართლისა ეპისკოპოსნი მირეან არსენის მამისათვის ფრიად გულწყებულ იყვნეს“. (ციტირება დაუშვებელია!)
2. *გადმოეცით* თქვენი სიტყვებით, როგორ ხსნის ავტორი გუარამ მამფალის ქცევის მოტივს. (ციტირება დაუშვებელია!)
3. *ამოიწერეთ* სიტყვები, რომლებიც მიუთითებს, რომ შეკრებილი სამღვდელოება მოუთმენლად ელოდა მამა გრიგოლის მისვლას. (არა უმეტეს სამი სიტყვისა)
4. *განმარტეთ*, რამ განაპირობა, რომ სამღვდელო პირები გრიგოლს მოუთმენლად ელოდნენ.

(4) 7. როსტეგან მეფემ ვეზირსა და ავთანდილს თავისი დარდი გაუზიარა:

ყმა მეფისა ბრძანებასა ლალი წყნარად მოისმენდა,
თავ-მოდრეკით გაიღიმნა, გაცინება დაუშვენდა,
თეთრთა კბილთათ გამომკრთალსა შუქსა ველთა მოაფენდა.
მეფე ჰკითხავს: „რას იცინი, ანუ ჩემგან რად შეგრცხვენდა?“
კვლა უბრძანა: „თავსა ჩემსა, რას იცინი, რად დამგემო?
ყმამან ჰკადრა: „მოგახსენებ და ფარმანი მიბოძეო,
რაცა გკადრო, არ გეწყინოს, არ გაჰრისხდე, არ გასწყერეო,
არ გამხადო კადნიერად, არ ამიკლო ამას ზეო“.

1. *გაიხსენეთ*, რა ადარდებდა როსტეგანს.
2. *ამოიწერეთ* სტრიქონი, რომელშიც ავტორი ჰიპერბოლას იყენებს.
3. *განმარტეთ*, რა გაუკვირდა როსტეგანს.
4. *განმარტეთ*, რის გამო სთხოვა ავთანდილმა მეფეს, „ფარმანი მიბოძეო“.

(3) 8. დავით გურამიშვილი გვიამბობს:

მომხსენებელი არ მრჩების, მაშფოთებს, ეს მალონებსა.
ცოდვის მუხრუჭით შეკრულსა, ვამე, ვინ მამიფონებსა?
თუ არ შევკრებ და არ უძღვნი ყრმათ ია-ვარდის კონებსა,
ცოცხალიც არვის ვახსოვარ, მკვდარს ვინდა მამიგონებსა?!

1. *გადმოეცით* თქვენი სიტყვებით მეორე სტრიქონის შინაარსი.
2. *ამოიწერეთ* ორი სიტყვა, რომლებიც გადატანითი მნიშვნელობით აღნიშნავს ნაწარმოებთა კრებულს.
3. *განმარტეთ*, რა არის ამ სტროფის მთავარი სათქმელი. (ციტირება დაუშვებელია!)

(4) 9. გრიგოლ ორბელიანის ლექსში „თამარ მეფის სახე ბეთანიის ეკლესიაში“ ვკითხულობთ:

ჰე, ცრუ სოფელო,
დაუნდობელო,
შენში კეთილი სად არს ფერ-უცვლელ?
დიდება ჩვენი,
ცად სხივ-მიმფენი,
ნუთუ ესლა გვაქვს, ვჰხედავთ რასაცა?
დაყრუებულსა,
გზა შეუვალსა,
უდაბურს ტყეში ტაძარს დარღვეულს,
სად სახე მეფის,
დიდის თამარის,
სჩანს ძველს კედელზე გამოსატულად!..

1. *დაასახელეთ* წუთისოფლის თვისება მესამე სტრიქონის მიხედვით. (ციტირება დაუშვებელია!)
2. *განმარტეთ*, რა იგულისხმება გადატანითი მნიშვნელობით სიტყვებში: „დიდება ჩვენი, ცად

სხივ-მიმფენი“.

3. ამოიწერეთ სტრიქონი, რომელშიც გამოხატულია პოეტის გაწბილება საქართველოს აწმყოთი.
4. დაასახელეთ ლიტერატურული მიმდინარეობა, რომელსაც მიეკუთვნება ეს ტექსტი.

(4) 10. ილია ჭავჭავაძის მოთხრობაში „ოთარაანთ ქვრივი“ ავტორი გადმოგვცემს მთავარი პერსონაჟის დაღუპვის ამბავს:

ვინც მოჰკვდა, თავსა მოუკვდაო, იტყვიან ხოლმე გლეხები. განა მართალი არ არის! არა, ზოგჯერ მართალი არ არის. აქ იყო ერთი კაცი, რომელსაც მოუკვდა ოთარაანთ ქვრივი!.. ეს იყო სოსია მეწისქვილე. თითქმის ოცდაათი წელიწადია მაგ დედაკაცზედ გული შევარდნილი ჰქონია. ჯერ გასათხოვარი ყოფილა, უთხოვნია და დაუწუნიათ. ის დღეა და ის დღე, სხვა აღარავინ უნდომნია, გული აღარავისზედ მისვლია. როცა ოთარაანთ ქვრივი დაქვრივდა, მაშინ ერთხელ კიდევ გაუარა თურმე გუნებაში იმისმა შერთვამ, მაგრამ თავის გულში სთქვა: „მაგას ასეთი ქმარი მოუკვდა, რომ მე ფეხის ჩლიქადაც არ ვეკადრებოდი... ვეღარ შევბედავ, ვეღარა!“ სთქვა და ახლოც თურმე აღარ გაუარა ოთარაანთ ქვრივსა...

1. გადმოეცით თქვენი სიტყვებით გლეხების ნათქვამი: „ვინც მოჰკვდა, თავსა მოუკვდაო“.
2. განმარტეთ ამ მონაკვეთის მიხედვით, რატომ არ არის „ზოგჯერ მართალი“ გლეხების ეს ნათქვამი.
3. ამოიწერეთ მეწისქვილის თვითდაკინების აღმნიშვნელი ხატოვანი გამოთქმა. (არა უმეტეს სუთი სიტყვისა)
4. განმარტეთ, მეწისქვილის რა თვისება ჩანს ამ მონაკვეთში.

(4) 11. ვაჟა-ფშაველას პოემაში „სტუმარ-მასპინძელი“ მოთხრობილია, რომ ჯოყოლასთან სტუმრად მყოფმა ქისტმა იცნო ზვიადაური:

მაგრამ, როს ნახა უცნობი, ფერი დაედო მგლისაო; ადვილად აიცნობოდა, რასაც ჰფიქრობდა ისაო. არ ეჭაშნიკა დროულს ქისტს დანახვა უცხოს ყმისაო.	გული სცემს ბრაზმორეული, სახეც არ ჰმაღავს ამასა, ხანჯრისკე ხელი მიუდის, ჩუმად სინჯავდა დანასა, მაგრამ სტუმარი სხვის სახლში ვერ გაჰშლის ხათაბალასა.
---	--

1. გადმოეცით თქვენი სიტყვებით, რა განწყობილება დაეუფლა ხნიერ ქისტს.
2. ამოიწერეთ ხატოვანი გამოთქმა, რომელშიც ჩანს, რომ „დროულ ქისტს“ ეს განწყობილება სახეზე შეეცყო.
3. განმარტეთ, რა განზრახვა ჰქონდა ჯოყოლასთან მყოფ ქისტს.
4. განმარტეთ, რატომ არ მოიყვანა ხანში შესულმა ქისტმა საკუთარი განზრახვა სისრულეში.

(4) 12. ყურადღებით წაიკითხეთ მონაკვეთი გურამ დოჩანაშვილის მოთხრობიდან „კაცი, რომელსაც ლიტერატურა ძლიერ უყვარდა“:

„სად არ ვყოფილვარ... რა არ მომივლია, გაღუნული დანით – მაჩეკეთი ეკლიანი ბუჩქები – კაატინგა მიკაფია, ოკეანეში თეთრ მტერს დავდევდი, მგონი, მიყვარდა, მათა მწვერვალზე მიოცნებია და ამისთვის ოო, როგორ ვუწამებოვართ... ჰეე, რამდენი, რამდენნაირი სიცოცხლე მინახავს და თქვენ კი, მისალოც ინტერვიუერებს, გაინტერესებთ, თუ რამდენ წუთს ვკარგავ ვერმიშელის რიგში, მე კი სწორედ მაშინ, ვინ იცის, სად და როგორ დავბოდიხობ – დიდებული რამაა თვალი, მაგრამ სულ სხვაა ფანტაზია, ასყურა და ასთვალნიანი და კაცი ვერ იტყვის, თუ ვინაა ჭეშმარიტად ნამყოფი პერუსა და ნიგერიისში, მე, თუ რომელიმე ჩიბუხგაჩრილი ლოცმანი, რომელმაც გემით მთელი მსოფლიო შემოიარა“.

1. განმარტეთ, რის თქმა სურს ვასიკო კეჟურაძეს სიტყვებით: „ჰეე, რამდენი, რამდენნაირი სიცოცხლე მინახავს“.
2. განმარტეთ, რატომ არ ჰკარგავს ვასიკო დროს „ვერმიშელის რიგში“ (ციტირება დაუშვებელია!)
3. ამოიწერეთ სიტყვები, რომელთა მეშვეობითაც პერსონაჟი ფანტაზიას ახასიათებს. (არა უმეტეს სამი სიტყვისა)
4. განმარტეთ, რა არის ამ მონოლოგის მთავარი სათქმელი.

III. წაკითხვის გააზრება და წერითი დავალება

აირჩიეთ ორი დავალებიდან ერთ-ერთი და მხოლოდ ის შეასრულეთ!

დავალება № 1

ყურადღებით წაკითხეთ ნაწყვეტები გრიგოლ რობაქიძის რომანიდან „ჩაკლული სული“:

ლენინმა განსაკუთრებული სახელი უწოდა სტალინს – „ლეგენდარული ქართველი“. ლეგენდარული ჭარბად იყო სტალინში, ოღონდ ქართული – მეჩხრად... სტალინი მხოლოდ იმდენად იყო ქართველი, რამდენადაც საპირისპირო პოლუსი იყო ქართველობისა.

პრეისტორიული ხელიკის გაქვავებული თავი – ასე დაახასიათა იგი ერთმა ყოფილმა თანამშრომელმა, რომელმაც, მგონი, არც კი იცოდა, როგორ ზუსტად მოარტყა მიზანს... ბავშვობაში ყვაილი მოეხადა და ამ სწეულების ძლივს შესამჩნევი კვალი კიდევ უფრო ამკვეთრებდა პრეისტორიულობას თავისას; ასევე ჭორფლი, რომელიც მისი სახის ფერს ციცარს ამსგავსებდა... მთელს მის არსებაში უბედურების მომტანის ცივი სისხლი იგრძნობოდა, რომელიც მზაკვრობით ყველას აჯობებს. მისი მშერის წინაშე ყოველი ნება უკან იხევდა.

სტალინი ნაბიჯებს კატასავით ნელა, რბილად ადგამდა, თითქოს სურდა, რაღაცას დამაღვოდა ან ვინმეს შეუმჩნეველად თავს დასხმოდა... პიროვნება კი არა, უმალ ნიდაბი იყო. მხოლოდ არალეგალური ცხოვრების გამო როდი ატარებდა სტალინი ამდენ ფსევდონიმს. სტენდალის მსგავსად, ფსევდონიმები მისთვისაც ნამდვილი სახელები იყო. სახელით იხელთებ პიროვნებას, ასე ფიქრობდნენ ძველი ეგვიპტელები. სტალინი გამუდმებით იცვლიდა სახელებს, ამიტომ მუდამ მოუხელთებელი და გამოუცნობი რჩებოდა, ხოლო თუ დააპატიმრებდნენ, მარჯვედ უსხლტებოდა შემპყრობთ. მან ბევრი ციხე მოიარა, ბათუმში, ტფილისში, ბაქოში, ცენტრალურ რუსეთში და ციმბირში – ხშირად გარბოდა ციხეებიდან. რამდენჯერმე გადაასახლეს – ისევ და ისევ გარბოდა და სულ სხვა ადგილას ამოყვინთავდა ხოლმე ახალი სახელით, ახალი ნიდაბით. შესამჩნევ კვალს არსად ტოვებდა.

სტალინი გველივით იცვლიდა კანს და ამით ხელშეუხებლად ინახავდა შინაგან არსებას. მაგრამ თავდაცვის სხვა ხერხიც ჰქონდა: სინამდვილის გაბიაბრუება. ერთხელ ბაქოს ციხეში პოლიტიკური პატიმრები აიძულეს როზგებმომარჯვებული ჯარისკაცების მწკრივებს შორის გაეგლოთ. სტალინმაც გაიარა – მაგრამ როგორ? ხელში ბროშურა ეჭირა – უთუოდ მარქსისტული – კითხულობდა და ისე მიაბიჯებდა, თითქოს მას არაფერი ეხებოდა. დამსჯელების აბუჩად აგდებით საკუთარი პიროვნება მორალური შეურაცხყოფისაგან იხსნა. აქ უკვე ნაპოვნი ჰქონდა თავისი ნამდვილი სტიქია...

სიცოცხლის მიმართ მტრულად იყო განწყობილი და ყველგან მტრები ელანდებოდა. მტრის დასაძლევად ორი რამ არის საჭირო: თავდაჭერა და ირონია. სტალინის თავდაჭერა იოგებისას ჰგავდა, ხოლო მისი ირონია უბადლო იყო. ნელა, გაუნძრევლად, გულგრილად აღიზიანებდა იგი მოწინააღმდეგეს, აქეზებდა, დასცინოდა, წყობიდან გამოჰყავდა. ის ცილისწამებითა და დამცირებით სპობდა თავის მტრებს... იყო თუ არა ბოროტი ჩვეულებრივი აზრით? არა. ის არ ყოფილა მკვლელი, არც ყაჩაღი, არც არანაირი დამნაშავე. პირიქით: საუკეთესო სურდა ადამიანებისათვის – და მაინც: მის ხასიათში იმთავითვე რაღაც უცხო გვარის ბოროტი თესლი ბუდობდა. იქნებ პირად სიამოვნებას მიეღტვოდა? სულაც არა. მიწიერი სიამოვნებანი – ქალი, ღვინო, აზარტული თამაში, ფული – არ არსებობდა მისთვის. ნიშნეულია, რომ ქართულ ლხინში, სადაც მუდამ დიონისეს აღიდებენ, როცა ყველა სხვა თვრებოდა, ის ერთადერთი, ფსიხელი რჩებოდა. ის გულუხვი იყო, რამდენადაც კი შეეძლო ასეთი ყოფილიყო, და დახმარებისთვის მუდამ მზად იყო, ვითარცა სულიერი მოძღვარი და მაინც არავისთან იყო ახლო. არ ჰყოლია არც ერთი მეგობარი, რადგან ასეთი ვინმე – მეგობარიც რომ ყოფილიყო – სამუდამოდ მის ქვეშევრდომად უნდა დარჩენილიყო. შესაძლოა, ეს გულის სიდრმეში აწუხებდა კიდევ. შეიძლება ხანდახან თრგუნავდა საკუთარი ხასიათი. ასეთ წუთებში იქნებ ღრმა კაემანი იპყრობდა. მაგრამ ძნელი დასაჯერებელია, რომ ეს კაემანი თუნდაც ერთი წამით სხვებისთვის გაემხილა. მუდამ რაღაც ხელს უშლიდა გული გაეხსნა...

დამარცხებულნი ქედს იხრიდნენ მის წინაშე, იჩოქებდნენ და ცოდვებს ინანიებდნენ. „ლეგენდარული ქართველის“ გამარჯვებები ყველას უკვირდა და ლენინის მიერ შერქმეულ ამ მეტსახელს ახლა ყველა ყურადღებით აკვირდებოდა. უკვირდათ და ვერ გაეგოთ: როგორ? საიდან ასეთი ძალა ამ ველურ, უხეშ კავკასიელში? მათ ვერ გაეგოთ, რომ სტალინის ბოლშევიკურ ფსიქიკაში დაუმრეტელი ინსტინქტები კვებავდნენ რაციოს. სწორედ ეს იყო გადამწყვეტი გამარჯვებისთვის. გამარჯვება გამარჯვებას მოსდევდა, სტალინი დღითი დღე იზრდებოდა და ვერავითარი ძალა ვეღარ აჯობებდა მას...

რევოლუციის ბედი, ლენინი, კუბოში იწვა ბალზამირებული – მითი ახალი ფარაონისა. რევოლუციის მებრძოლი ტროცკი, გაგდებული, ბოსფორის ნაპირებზე მემუარებს წერდა. რევოლუციის საჭე ხელთ ეპყრა სტალინს. ის იჯდა კრემლში როგორც ადამიანადქცეული რადიომიმღები: საბჭოთა ქვეყნის კიდით კიდიდან უთვალავ ტალღებს იღებდა. ის ამ ტალღების მხოლოდ მიმღები კი არ იყო, არამედ მათი შემოქმედი და განმსჯელი... თვითონ უცნაური მოლექულა თვრამეტი წლის განმავლობაში განუწყვეტლივ მუშათა მასების მოლექულურ პროცესებში ყვინთავდა და არც ერთი მოლექულა ხელშეუხებელი არ დარჩენია. სხვა თანამებრძოლნი რევოლუციამდე რუსეთიდან შორს ცხოვრობდნენ: რუსეთის განვითარებას ევროპის ემიგრანტული მანსარდებიდან ადევნებდნენ თვალს. სტალინი კი მუდამ მუშათა მასების ქარბორბალაში ცხოვრობდა – მუდამ უჩინარი, მაგრამ ქმედითი ელემენტი. ძველ დროში ტომის ბელადში მთელი ტომის ძალა იყრიდა თავს, სტალინიში შეგროვდა პროლეტარული ენერჯია, და როცა რევოლუცია ძლევამოსილად გაიშალა, მან ამოყვინთა: ის რევოლუციის განხორციელებად იქცა. ის უკვე აღარ იყო ადამიანი, ის იყო არსება, სასტიკი და საშინელი...

ყველა აღტაცებული იყო იმით, რომ მას არ იზიდავდა მიწიერი სიამოვნებანი... მაგრამ ვერ ამჩნევდნენ, რომ სტალინის სრულებით არ სჭირდებოდა ასეკეტიზმი: ასეთი რაღაცეებისთვის მას უბრალოდ ორგანო აკლდა... დოსტოვესკის სიტყვებს: „ჯოჯოხეთი არის ტკივილი იმის გამო, რომ აღარ ძალგის სიყვარული“, ყველაზე მეტი თავსატეხი უნდა გაეჩინა მისთვის. მას არ ჰქონდა სიყვარულის ნიჭი. აქ დაელო ხახა უღრმეს სიცარიელეს მისი კაემნისას, დამნაშავეობის შეუვალ ნიღაბს რომ ამოჰფარებოდა.

საქმეებში ჩაფლული სტალინი კრემლში იჯდა, ძალაუფლების პატრონი, მაგრამ არა ხელმწიფე, არსება და არა ადამიანი, რევოლუციური ძალების ელექტროგაყვანილობა გამაფრთხილებელი წარწერით „მომაკვდინებელია“. მასთან ტელეფონით საუბარიც კი ყველას თრგუნავდა. მისი საშიში ზემოქმედებისაგან არავინ იყო დაზღვეული. სისასტიკით აღსავსე ძლევამოსილად აღმართულიყო, როგორც საბჭოეთის – და, შესაძლოა, მთელი მსოფლიოს – ცივი და ბრმა ბედისწერა. როცა ხანდახან იღუძალი კონტაქტი გადაირთვებოდა, როცა ის – შეუდრეკელი – დროებით დენის ქსელიდან გამობობლდებოდა დარეტიანებული და გაუცხოებული, როცა შეშინებული გრძნობდა, როგორ ეცლებოდა ღონე, აი, მაშინ სტალინი მხოლოდ სოსო ჯუღაშვილი იყო, უბრალო ქართველი. მაშინ ახსენდებოდა შორეული საქართველო, რომლისგანაც ესდა შემოენახა: საცივისა და კახური ღვინის გემო, მრავალჟამიერის ჰანგი და ქართული გინება: „მაგათი დედა კი ვატირე“.

ა) წაკითხულის გააზრება:

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული სამ-სამი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

უპასუხეთ შემდეგ კითხვებს:

- (1) 13. როგორ ახასიათებს ავტორი სტალინს პირველ აბზაცში?
 - ა) სტალინი ლეგენდარულ ქართველებს ჰგავდა თავისი ხასიათით.
 - ბ) სტალინის ხასიათში ქართველთა თვისებები ჭარბად იყო.
 - გ) სტალინი სრულიად არ ჰგავდა ქართველებს თავისი ხასიათით.
- (1) 14. რა მიზანს ისახავს ავტორი მეორე აბზაცში?
 - ა) გვიჩვენოს თანამშრომელთა დამოკიდებულება ისტორიული პირის მიმართ.
 - ბ) დადებითად განაწყოს მკითხველი საკუთარი პერსონაჟის მიმართ.
 - გ) შექმნას პერსონაჟის ფიზიკური და სულიერი პორტრეტი.
- (1) 15. რატომ ატარებდა სტალინი ამდენ ფსევდონიმს?
 - ა) იმიტომ, რომ სურდა მოუხელთებელი და გამოუცნობი ყოფილიყო.
 - ბ) იმიტომ, რომ ფსევდონიმი მისთვის ნამდვილი სახელი იყო.
 - გ) იმიტომ, რომ ხშირად აპატიმრებდნენ და რამდენჯერმე გადაასახლეს.
- (1) 16. რა აზრის ილუსტრირება სურს ავტორს იმის აღწერით, თუ როგორ გაიარა სტალინმა როზგომომარჯვებულ ჯარისკაცთა მწკრივში?
 - ა) სტალინი განსაკუთრებული ნიჭის წყალობით გველივით იცვლიდა კანს.
 - ბ) სტალინი ისე კითხულობდა ბროშურას, თითქოს მას არაფერი ეხებოდა.

გ) სტალინს ნებისმიერ სიტუაციაში შეეძლო თავისი შინაგანი არსების დაცვა.

(1) 17. რის გამო ვარაუდობს ავტორი, რომ სტალინს ხანდახან ღრმა კაეშანი იპყრობდა?

- ა) იმის გამო, რომ მას გულით მოღსენა არ შეეძლო.
- ბ) იმის გამო, რომ მას მეგობრობის უნარი არ ჰქონდა.
- გ) იმის გამო, რომ მიწიერი სიამოვნებანი მისთვის უცხო იყო.

(1) 18. რატომ იყო, ავტორის აზრით, სტალინი უძლეველი?

- ა) იმიტომ, რომ იგი მტრებს დაუნდობლად უსწორდებოდა.
- ბ) იმიტომ, რომ მისი ხასიათის შეცნობა ვერავინ შეძლო.
- გ) იმიტომ, რომ მის რაციოს ინსტინქტები ასაზრდოებდა.

(1) 19. რა აზრის გამოსახატავად დასჭირდა ავტორს იმის თქმა, რომ „ტომის ბელადში მთელი ტომის ძალა იყრიდა თავს“?

- ა) სტალინი ლენინის მემკვიდრედ გამოცხადდა.
- ბ) სტალინი მასების ქარბორბალაში ცხოვრობდა.
- გ) სტალინმა მასების ენერგია შეაგროვა.

(1) 20. რატომ უნდა „გაეჩინა ყველაზე მეტი თავსატეხი“ სტალინისათვის დოსტოევსკის სიტყვებს?

- ა) იმიტომ, რომ სტალინი უნებურად „დამნაშავეობის ნიღაბს ამოჰფარებოდა“.
- ბ) იმიტომ, რომ სტალინს სიყვარულის განცდა არ შეეძლო.
- გ) იმიტომ, რომ სტალინს სრულებით არ სჭირდებოდა ასკეტიზმი.

(1) 21. რას გულისხმობს ავტორი სიტყვებში: „როცა ის – შეუდრეკელი – ღროებით ღენის ქსელიდან გამობობლდებოდა“?

- ა) სტალინი მუდმივად ტკბებოდა ძალაუფლების პასუხისმგებლობის მძიმე ტვირთით.
- ბ) სტალინი ძალაუფლების პასუხისმგებლობის მძიმე ტვირთს ვერასოდეს იხსნიდა.
- გ) სტალინი ძალაუფლების პასუხისმგებლობის მძიმე ტვირთს იხსნიდა ხოლმე.

ბ) წერითი დავალება:

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებულნი, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს, **დაიწერება 0 ქულა და ნაწერი აღარ გასწორდება.**

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გამძვინვარება, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამოვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალკე ცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა (მაგალითებით საკუთარი მოსაზრებების დასაბუთების) და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

ტესტში დატოვებულია ფურცლები შავი სამუშაოსათვის, რომელიც არ სწორდება (სურვილის მიხედვით, შეგიძლიათ გამოიყენოთ ან არ გამოიყენოთ ისინი).

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა 24.

გაანალიზეთ მოცემული მონაკვეთი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ სტალინის პორტრეტის შესახებ (დაახასიათეთ ამ პერსონაჟის მორალურ-ზნეობრივი სახე და გამოკვეთეთ მისი ინდივიდუალური თვისებები);
- იმსჯელეთ ავტორის დამოკიდებულების შესახებ პერსონაჟის მიმართ (რამდენად სუბიექტურად მიგაჩნიათ იგი, რა არის მის მსჯელობაში დამაჯერებელი ან ნაკლებად სარწმუნო და რატომ);
- იმსჯელეთ, რა არის ამ ტექსტის მთავარი მიზანდასახულობა და რა საშუალებებითაა მიღწეული მხატვრული ეფექტი.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

დავალება № 2

ყურადღებით წაიკითხეთ გალაკტიონ ტაბიძის ლექსი „ერთხელ სადამოთი“:

ბათუმის მზე ჩასავალად ენთო,
მშვიდი ქარი ხმაურობდა ზღვაზე.
ცხოვრებისგან დაღალული „დენდი“
გემს უცდიდა და მიაშობ ასე:
მახსოვს ქალი, ვერონიკა, ლალი,
ორკესტრით და ხალხით ფეთქდა ბალი,
ვერონიკას მოსწყენოდა შუბლი,
ვერონიკას შუბლზე აჩნდა ზრახვა;
ჩამოსულთა მარტოობის ღრუბლი,
არც შეხვედრა, არც ნაცნობის ნახვა.
მეგობრებში მე ყველაზე ადრე
ფიქრში მყოფ ქალს ახალგაზრდამ მკრთალი
სალამი და თაიგული ვკადრე
და ვიგრძენი მშვენიერი ქალი.
რა წრის იყო – იკითხავდა ვინა?
ვადარებდი ვერონეზეს ნახატს, –
სადმე ძვირფასს გადაგვკრავდი ღვინოს,
თუ ხელგაშლით ვთამაშობდით ქაღალდს.
შემდეგ მოხდა... პეტროგრადის ხანა:
ახლობელი აქ არავინ მყავდა,
მოწყენილი, მღვრიე ყავახანა
ჩემს უმიზნო მარტოობას ჰგავდა.
გამოვედი გზად ბურანში მყოფი,
ნევას ედგა შენისღების ბუნდი.
ერთ ქალს მხარზე გადაედო თოფი
და გარს ერტყა მეგობრების გუნდი.
ვერონიკა! ვერონიკა! დადგა.
აჰ, საით სად! იგი გასცდა ხიდეს,
რა თქმა უნდა, ვერ შემიცნო, რადგან
კლასი კლასის წინააღმდეგ მიდის.
მე კი ვიდექ წყალთან სადამომდე,
სადაც მღვრიე დამდგარიყო ღვარი,
„უცხო ქვეყნად მარტოობას გრძნობდე,
ნეტარება არის რაღაცგვარი“.
გავცქეროდი კაფეებს და კინოს,
მივყვებოდი მოგონებათ ნაკადს,
როცა ძვირფასს გადაგვკრავდი ღვინოს
და ხელგაშლით ვთამაშობდი ქაღალდს.
მეორე დღეს ისევ შემხვდა იგი

და მომესმა საუბარი მისი:
„საქართველო ეს ზღაპრული მზეა,
უკეთესის ბედისაა ღირსი.
ამ მხარეზე უფრო მეტი ვიცი,
იგი უფრო შეიქმნება მშვენი!
როცა ძალა და უფლება მტკიცე
დამყარდება იმ მხარეში ჩვენი.
ერთხელ გრძნობა მარტოობის მღვედა,
ასე მოხდა – კაცია თუ ბედი,
სალამი და ყვავილების კონა
არავისი მახსოვს, ერთის მეტი!
ის დღე, როგორც ახალგაზრდა მუხა,
საუცხოო, ფრიალოზე ნარგი,
ის დღე ჩემთვის ყველაფერი იყო,
ყოველ დღეზე უნვეულოდ კარგი!“
„ვერონიკა“ – მსურდა მეთქვა მაშინ,
მაგრამ გრძნობამ შემაჩერა რაღაც,
ჩვენ ხომ... ძვირფასს გადაგვკრავდით ღვინოს
და ხელგაშლით ვთამაშობდით ქაღალდს.
კლასი კლასის წინააღმდეგ! მკვეთრი
ხმით დაიძრა მესამე დღე რუხი,
რა თქმა უნდა, მე ვიყავი თეთრი,
როს თოფების ატყდა ჭახაჭუხი...
ვერონიკა მე ვიცანი გვიან,
რომ იტყქა და ამღვრეულ ბოლში
მკერდში, გულთან გამიარა ტყვიამ
და დავეცი, სისხლიანი, თოვლში.
„ვერონიკა!“ – დავიძახე მაშინ
და გაფითრდა ქალის თვალთა ცქერა,
რაღაცასი გახსენება მსურდა
და, ვერასგზით... და ვერა და ვერა.
ან კი როგორ? სხვა სახელიც ერქვა
ვერონიკას, ხელთ თოფი რომ ეპყრა.
ქარხანაში უწოდებდნენ თურმე:
გაბედული კალუგელი ვერკა.
ან კი როგორ? რომანტიულ სახეს
და ლამაზ ხელს შრომა აჩნდა დაღად.
ჩვენ კი... ძვირფასს გადაგვკრავდით ღვინოს
და ხელგაშლით ვთამაშობდით ქაღალდს.

ა) წაკითხულის გააზრება:

დავალების შესასრულებლად ყურადღებით გაეცანით ტექსტს. კითხვებზე პასუხების გაცემა მაშინ დაიწყეთ, როდესაც ტექსტის შინაარსი მთლიანად გასაგები იქნება. მოცემული სამ-სამი პასუხიდან აირჩიეთ მხოლოდ ერთი და შემოხაზეთ. მონიშნული პასუხი გადაიტანეთ პასუხების ფურცელში ამგვარად: პასუხის შესაბამის უჯრედში გააკეთეთ აღნიშვნა – X.

უპასუხეთ შემდეგ კითხვებს:

- (1) 13. ტროპული მეტყველების *რომელ* სახეობას იყენებს ავტორი სტრიქონში: „ორკესტრით და ხალხით ფეთქდა ბაღი“?
- ა) ჰიპერბოლას.
 - ბ) შედარებას.
 - გ) მეტაფორას.
- (1) 14. რა იგულისხმება სიტყვებში: „ვადარებდი ვერონეზეს ნახატს“?
- ა) ვერონიკას მოკრძალება.
 - ბ) ვერონიკას სილადე.
 - გ) ვერონიკას სილამაზე.
- (1) 15. რა იგულისხმება სტრიქონში: „შემდეგ მოხდა... პეტროგრადის ხანა“?
- ა) რუსეთის რევოლუცია.
 - ბ) საქართველოს გასაბჭოება.
 - გ) ბოლშევიკური რეპრესიები.
- (1) 16. რის შესახებ მეტყველებს ვერონიკას სიტყვები: „ის დღე ჩემთვის ყველაფერი იყო“?
- ა) მასზე წარუშლელი შთაბეჭდილება მოახდინა უცხო ქვეყნის ხილვამ.
 - ბ) მასზე წარუშლელი შთაბეჭდილება მოახდინა რევოლუციურმა მოძრაობამ.
 - გ) მასზე წარუშლელი შთაბეჭდილება მოახდინა მთხრობელთან შეხვედრამ.
- (1) 17. რას გულისხმობს ვერონიკა სიტყვებში: „საქართველო... უკეთესი ბედისაა ღირსი“?
- ა) საქართველო დამოუკიდებელი სახელმწიფო უნდა გახდეს.
 - ბ) საქართველოში ბოლშევიკური ხელისუფლება უნდა დამყარდეს.
 - გ) საქართველო რუსეთის იმპერიას უნდა შეუერთდეს.
- (1) 18. რას გულისხმობს მთხრობელი სიტყვებში: „მაგრამ გრძნობამ შემაჩერა რაღაც“?
- ა) მან იგრძნო, რომ მათ ერთმანეთი არ უყვარდათ.
 - ბ) მან იგრძნო, რომ ქალი მის გარეშე ვერ გაძლებდა.
 - გ) მან იგრძნო, რომ მათ შორის უფსკრული იყო.
- (1) 19. რომელ სტრიქონში ჩანს, რომ ვერონიკამ გასროლის შემდეგ იცნო მთხრობელი?
- ა) „და დავეცი, სისხლიანი, თოვლში“.
 - ბ) „ვერონიკა!“ – დავიძახე მაშინ“.
 - გ) „და გაფითრდა ქალის თვალითა ცქერა“.
- (1) 20. რა ფუნქციას აკისრებს ავტორი შემდეგი მონაკვეთის განმეორებას: „ძვირფასს გადავკრავდით ღვინოს და ხელგაშლით ვთამაშობდით ქაღალდს“.
- ა) მთხრობლის ნოსტალგიური განცდის ჩვენების.
 - ბ) მთხრობლის ცხოვრების წესის ჩვენების.
 - გ) მთხრობლის სულიერი მარტოობის ჩვენების.
- (1) 21. რა არის ამ ლექსის მთავარი სათქმელი?
- ა) კლასობრივი დაპირისპირება ანადგურებს საქართველოს დამოუკიდებლობას.
 - ბ) კლასობრივი დაპირისპირება ანადგურებს არისტოკრატიულ ფენას.
 - გ) კლასობრივი დაპირისპირება ანადგურებს ადამიანურ ურთიერთობებს.

ბ) წერითი დავალება:

წერითი დავალების ინსტრუქცია:

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას.

თუ ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება ან მოცემული ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებულნი, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს, დაიწერება 0 ქულა და ნაწერი აღარ გასწორდება.

ნაშრომი შესრულებული უნდა იყოს გასაგები (გარკვეული) ხელწერით. ის მონაკვეთები, რომელთა ამოკითხვაც გაძნელებულია, არ გასწორდება და თხზულების შეფასებისას მხედველობაში არ იქნება მიღებული.

ორივე წერით დავალებას თან ახლავს სამ-სამი მითითება. ამ მითითებებს უნდა უპასუხოთ ისე, რომ თხზულება აზრობრივად ერთიანი, მთლიანი გამომვიდეს და არ იყოს კითხვებზე ცალკე ცალკე გაცემული პასუხების მექანიკური ჯამი ან მოცემული ტექსტის პერიფრაზი (თუნდაც მთელი თხზულების შინაარსის გადმოცემა). გაითვალისწინეთ, რომ დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება პასუხი გაცემული.

ჩამოაყალიბეთ თქვენი აზრი ნათლად, მკაფიოდ, დეტალურად და დასაბუთებულად. ნაშრომი შეფასდება იმის მიხედვით, თუ რამდენად ჩანს მასში არგუმენტირებისა (მაგალითებით საკუთარი მოსაზრებების დასაბუთების) და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და არა იმის მიხედვით, ემთხვევა თუ არა თქვენი პოზიცია საყოველთაოდ აღიარებულ თვალსაზრისს. მსჯელობა უნდა იყოს ლოგიკურად გამართული და აბზაცებით დანაწევრებული; უნდა დაიცვათ სალიტერატურო ენის ნორმები.

ტესტში დატოვებულია ფურცლები შავი სამუშაოსათვის, რომელიც არ სწორდება (სურვილის მიხედვით, შეგიძლიათ გამოიყენოთ ან არ გამოიყენოთ ისინი).

პასუხების ფურცელში დაშვებული შეცდომა გადახაზეთ და ნუ დაჯღაბნით.

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა 24.

გააანალიზეთ ლექსი შემდეგი მითითებების მიხედვით:

- იმსჯელეთ მთხრობლის მხატვრული სახის შესახებ (ყურადღება მიაქციეთ ლექსში რამდენჯერმე განმეორებულ მონაკვეთს: „ძვირფასს გადავკრავდით ღვინოს და ხელგაშლით ვთამაშობდით ქაღალდს“);
- იმსჯელეთ ვერონიკას მხატვრული სახის შესახებ (ყურადღება მიაქციეთ მის მონოლოგს);
- იმსჯელეთ, რა არის ამ ტექსტის მთავარი სათქმელი და რა საშუალებებითაა მიღწეული მხატვრული ეფექტი.

თქვენი თვალსაზრისი დაასაბუთეთ!

IV ვარიანტის შეფასების სქემა

I. ქართული ენა

(4) 1.

ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ

1.
2.
3.
4.

(4) 2.

ა ბ გ დ ე ვ ზ თ ი კ

1.
2.
3.
4.

(10) 3. I II
შეცდ. უშეცდ.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

(14) 4. მილიონი წლის(1) წინ ფიჭვის ტყეები წყალმა დაფარა(2). სწორედ ამ ფიჭვის გაქვავებული ფისია ქარვა. ჩინური ლეგენდა მოგვითხრობს რომ (3) რომ ოდესღაც მიწაში ხაუმარხავთ(4) დაუოკებელი ვეფხვი რომლის (5) სული ქარვად ქცეულა.

ქარვა მიზიდულობის უნარით გამოირჩევა. ეს თვისებების გამოვლინდება (6) (ვლინდება)(6) ხახუნის დროს. ქარვა საკმაოდ ძვირი ღირდა რადგან (7) (რადგან)(8) ადამიანებს სწამდათ, რომ იგი მრავალი სნეულებისაგან (9) კურნავდა (10) (განკურნავდა)(10) მათ. ამ უმნიშვნელოვანესი (11) (ძალზე მნიშვნელოვანი)(11) თვისებების გამო ქარვა საუკეთესო თილისმად მიიჩნდათ. ამის შესახებ ცნობები უძველეს წყაროებში გვხვდება.

5. შეფასების კრიტერიუმები

მაქსიმალური ქულაა – 8.

I. კრიტერიუმი

№	ტექსტის ორგანიზება	ქულები
1.	ტექსტი ადეკვატურადაა ორგანიზებული და პასუხი გაცემულია ორივე მითითებაზე.	2
2.	ტექსტი ადეკვატურადაა ორგანიზებული, მაგრამ პასუხი გაცემულია მხოლოდ 1 მითითებაზე ან ტექსტი ნაწილობრივ ადეკვატურადაა ორგანიზებული და პასუხი გაცემულია ორივე მითითებაზე.	1
3.	ტექსტი ნაწილობრივ ადეკვატურადაა ორგანიზებული და პასუხი გაცემულია მხოლოდ ერთ მითითებაზე ან დავალება არაადეკვატურადაა გაგებულნი.	0 ნაწერი არ სწორდება

II. კრიტერიუმი

№	დასაბუთება	ქულები
1.	კარგად არის დასაბუთებული ორივე მითითება.	2
2.	კარგად არის დასაბუთებული ერთი მითითება და მეორე – ნაწილობრივ.	1
3.	ნაწილობრივ არის დასაბუთებული ორივე მითითება.	0

III. კრიტერიუმი

№	ლექსიკა და სტილი	ქულები
1.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდაა გამოხატული, შერჩეულია დასმული ამოცანის შესაფერისი სტილი, გვხვდება სტილისტური ხარვეზები.	1
2.	ნაშრომში აზრი გასაგებია, მაგრამ ლექსიკა მწირია და ტექსტი სტილისტურად გაუმართავია.	0

IV. კრიტერიუმი

№	მორფოლოგია, ორთოგრაფია, სინტაქსი	ქულები
1.	არ არის დაშვებული ორზე მეტი შეცდომა.	2
2.	არ არის დაშვებული ხუთზე მეტი შეცდომა.	1
3.	დაშვებულია ხუთზე მეტი შეცდომა.	0

V. კრიტერიუმი

№	პუნქტუაცია	ქულები
1.	არ არის დაშვებული ორზე მეტი შეცდომა.	1
2.	დაშვებულია ორზე მეტი შეცდომა.	0

II. ქართული ლიტერატურა

6. ის, რომ „ქართლის ეპისკოპოსნი მირეან არსენის მამისათვის გულწყებულ იყვნეს“, გამოიწვია მირეანის მიერ არსენის კათალიკოსად დადგინებამ ეპისკოპოსთა უმრავლესობის თანხმობის გარეშე (ეპისკოპოსთა აზრის გაუთვალისწინებლად, ეპისკოპოსთა სურვილის საწინააღმდეგოდ...). ავტორი ამბობს, რომ გუარამ მამფალი განრისხებული (გამწყვრალი, გულმოსული) იყო მირეანის საქციელის გამო. „წადიერად მოელოდეს ყოველი“. სამღვდლო პირები მოუთმენლად იმიტომ მოელოდნენ გრიგოლს, რომ გადაწყვეტილების მიღება გაუჭირდათ (თვლიდნენ, რომ სწორედ გრიგოლს შეეძლო პრობლემის მოგვარება...).

1. ეპისკოპოსთა აზრის გაუთვალისწინებლობამ _____ 1ქ.
2. გუარამ მამფალი განრისხებული იყო მირეანის საქციელის გამო _____ 1ქ.
3. „წადიერად მოელოდეს ყოველი“ („წადიერად მოელოდეს“) _____ 1ქ.
4. მათ გადაწყვეტილების მიღება გაუჭირდათ _____ 1ქ.

7. როსტევეანს ადარდებდა, რომ ისე დაბერდა, სამამაცო თვისებების მქონე მემკვიდრე არ რჩებოდა (ვერ ტოვებდა მის ბადალ მობურთაღსა და მშვიდლოსანს...). „თეთრთა კბილთათ გამოძერთაღსა შუქსა ველთათ მოაფენდა“. როსტევეანს ის გაუკვირდა, რომ ავთანდილმა მეფის ნათქვამზე გაიცინა. ავთანდილმა იმიტომ სთხოვა მეფეს, „ფარმანი მიბოძეო“, რომ მეფის განრისხების შიში ჰქონდა (წინასწარვე სურდა თავი დაეზღვია მეფის წყრომისაგან...).

1. არაბეთში მისი შესადარი რაინდი არ რჩებოდა _____ 1ქ.
2. „თეთრთა კბილთათ გამოძერთაღსა შუქსა ველთათ მოაფენდა“ _____ 1ქ.
3. ის, რომ ავთანდილმა მეფის ნათქვამზე გაიცინა _____ 1ქ.
4. წინასწარვე სურდა თავი დაეზღვია მეფის წყრომისაგან _____ 1ქ.

8. ვინ მანუგეშებს ცოდვებით დამძიმებულს (ვინ არის ის, ვინც ჩემს ცოდვებს განაქარვებს...), „ია-ვარდის კონებსა“. ამ სტროფის მთავარი სათქმელია ისაა, რომ მომგონებლის გარეშე დარჩენილ ავტორს სურს, თავისი შემოქმედებით მოიპოვოს უკვდავება (ფიქრობს, მხატვრული ნაწარმოებებით დატოვოს კვალი შთამომავლობის ხსოვნაში...).

1. ვინ იზრუნებს ცოდვით დამძიმებული ჩემი სულის ხსნისათვის _____ 1ქ.
2. „ია-ვარდის კონებსა“ _____ 1ქ.
3. ავტორს სურს, თავისი შემოქმედებით დატოვოს კვალი შთამომავლობის ხსოვნაში _____ 1ქ.

9. მესამე სტრიქონის მიხედვით, წუთისოფელში სიკეთე (დიდება, ძლიერება...) მუდმივად როდი არსებობს; ის მხოლოდ დროდადრო ვლინდება, წარმავალია, და მისი არსებობის შეწყვეტის შემდეგ წუთისოფელში წარმართველი ხდება ბოროტება. სიტყვებში „დიდება ჩვენი, ცად სხივ-მიმფენი“ იგულისხმება შემდეგი: თამარის მეფობის ხანაში საქართველო იმდენად ძლიერი იყო, რომ მისი დიდება ზეცას აცისკროვნებდა (ცას სწვდებოდა). „ნუთუ ესღა გვაქვს, ვჰხედავთ რასაცა?“ ეს ტექსტი მიეკუთვნება ლიტერატურულ მიმდინარეობას, რომელიც ცნობილია რომანტიზმის სახელწოდებით.

1. წუთისოფელში სიკეთე მუდამ იცვლის სახეს (გადაიქცევა ბოროტებად) _____ 1ქ.
2. უწინ საქართველო იმდენად ძლიერი იყო, რომ მისი დიდება ზეცას აცისკროვნებდა _____ 1ქ.
3. „ნუთუ ესღა გვაქვს, ვჰხედავთ რასაცა?“ _____ 1ქ.
4. რომანტიზმი _____ 1ქ.

10. გლეხების ნათქვამი: „ვინც მოჰკვდა, თავსა მოუკვდა“ აღნიშნავს იმას, რომ ადამიანის სიკვდილი ტრაგედიაა მხოლოდ მისთვის, რადგან ცალკეული ადამიანების გარდაცვალების შემდეგ სიცოცხლე გრძელდება. გლეხების ეს ნათქვამი არ არის „ზოგჯერ მართალი“, რადგან ხდება ისე, რომ გარდაცვლილის ახლობლები ანდა გარეშე ადამიანებიც კი ამ ფაქტს საკუთარ ტრაგედიად მიიჩნევენ. „მე ფეხის ჩლიქადაც არ ვეკადრებოდი“. ამ მონაკვეთში ჩანს მეწისქვილის ერთგული სიყვარულის უნარი.

1. სიკვდილი მხოლოდ გარდაცვლილისათვისაა ტრაგედია _____1ქ.
2. ზოგჯერ ადამიანები უცხო პიროვნების გარდაცვალებასაც საკუთარ ტრაგედიად მიიჩნევენ -1ქ.
3. „მე ფეხის ჩლიქადაც არ ვეკადრებოდი“ („ფეხის ჩლიქადაც არ ვეკადრებოდი“) _____1ქ.
4. ერთგული სიყვარულის უნარი _____1ქ.

11. უცხო სტუმრის დანახვისას ხნიერი ქისტის განრისხდა (გაბრაზდა, გაჯავრდა...). „ფერი დაეღო მგლისაო“. ჯოყოლასთან მყოფ ქისტს სტუმრის მოკვლა სურდა. ხანშიშესულმა ქისტმა ვერ განახორციელა თავისი განზრახვა, რადგან ის პატივს სცემდა სტუმარმასპინძლობის ტრადიციას.

1. განრისხდა _____1ქ.
2. „ფერი დაეღო მგლისაო“ _____1ქ.
3. ქისტს სტუმრის მოკვლა სურდა _____1ქ.
4. მან ვერ დაარღვია სტუმარმასპინძლობის ტრადიცია _____1ქ.

12. ვასიკო კეჟერაძეს სიტყვებით – „ჰე, რამდენი, რამდენნაირი სიცოცხლე მინახავს“ – სურდა ეთქვა, რომ მას მრავალი პერსონაჟის ცხოვრებით უცხოვრია. ვასიკო დროს არ კარგავს „ვერმიშელის რიგში“, რადგან ამ დროსაც კი ფანტაზიას ეძლევა (ფიქრობს). „ასყურა და ასთვალღიანი“. ამ მონოლოგის მთავარი სათქმელი არის ის, რომ ლიტერატურის მეშვეობით ადამიანმა შეიძლება გაიმრავალფეროვნოს ცხოვრება.

1. მას მრავალი პერსონაჟის ცხოვრებით უცხოვრია _____1ქ.
2. რადგან ფანტაზიას ეძლევა (ფიქრობს) _____1ქ.
3. „ასყურა და ასთვალღიანი“ („ასყურა“, „ასთვალღიანი“) _____1ქ.
4. ლიტერატურა ადამიანის ცხოვრებას ამრავალფეროვნებს _____1ქ.

III. წაკითხულის გააზრება (№1 და №2 დავალებები)

13. გ) _____1ქ. 14. გ) _____1ქ. 15. ა) _____1ქ. 16. გ) _____1ქ. 17. ბ) _____1ქ.
 18. გ) _____1ქ. 19. გ) _____1ქ. 20. ბ) _____1ქ. 21. გ) _____1ქ.

წერითი დავალების შეფასების კრიტერიუმები

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა **24**. უპირველეს ყოვლისა, გამსწორებელმა უნდა განსაზღვროს, უპასუხებს თუ არა ნაწერი მოცემულ დავალებას.

თუ აბიტურიენტის ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, არ არის შესრულებული არც ერთი მითითება, ან ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებული, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს, დაიწერება 0 ქულა და ნაწერი აღარ გასწორდება.

I კრიტერიუმი

№	დავალების ადეკვატურად გაგება და გააზრება	ქულები
1.	დავალების პირობა ადეკვატურადაა გაგებულ, ტექსტი ღრმადაა გააზრებული, ნაშრომში იგრძნობა ავტორის უმთავრესი სათქმელისა და ემოციური მიზანდასახულობის წვდომა.	4
2.	დავალების პირობა და ტექსტი ადეკვატურადაა გაგებულ.	3
3.	დავალების პირობა და ტექსტი მთლიანობაში ადეკვატურადაა გაგებულ და გააზრებული, თუმცა ერთ შემთხვევაში შეინიშნება დავალების პირობის ან/და ტექსტის არაადეკვატური გაგება.	2
4.	ერთზე მეტ შემთხვევაში დავალების პირობა ან/და ტექსტი არაადეკვატურადაა გაგებულ.	1
5.	ტექსტი მთლიანობაში არაადეკვატურადაა გაგებულ.	0 ნაწერი აღარ სწორდება

II კრიტერიუმი

№	ნაშრომის აგება	ქულები
1.	ნაშრომი უპასუხებს სამივე მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადაა გამოყოფილი. დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ პასუხი მხოლოდ ერთი-ორი წინადადებით იქნება გაცემული.	3
2.	ნაშრომი უპასუხებს ორ მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადაა გამოყოფილი; ან ნაშრომი უპასუხებს სამ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადაა გამოყოფილი.	2
3.	ნაშრომი უპასუხებს ორ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადაა გამოყოფილი; ან ნაშრომი უპასუხებს ერთ მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადაა გამოყოფილი.	1
4.	ნაშრომი უპასუხებს ერთ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადაა გამოყოფილი.	0

III კრიტერიუმი

№	მოსაზრებების არგუმენტირება და ადეკვატური ციტირება	ქულები
1.	მსჯელობა <i>სამივე</i> მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით.	6
2.	მსჯელობა <i>ორი</i> მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითებაზე მსჯელობისას არგუმენტები არაადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით.	5
3.	მსჯელობა <i>ორი</i> მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ არ არის შესრულებული (პერიფრაზია ან მსჯელობა ორიოდვე წინადადებითაა გადმოცემული).	4
4.	მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო <i>ორ</i> მითითებაზე მსჯელობისას არგუმენტები არაადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით.	3
5.	მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, <i>მეორე</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები არაადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ არ არის შესრულებული (პერიფრაზია ან მსჯელობა ორიოდვე წინადადებითაა გადმოცემული).	2
6.	<i>სამივე</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები არაადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით.	1
7.	<i>ორი</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები არაადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო <i>მესამე</i> მითითება საერთოდ არ არის შესრულებული; ან მსჯელობა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით დასაბუთებულია და არგუმენტები გამყარებულია ტექსტური მასალით, ხოლო დანარჩენი მითითებები საერთოდ არ არის შესრულებული; ანდა <i>ერთი</i> მითითების მიხედვით მსჯელობისას არგუმენტები არაადამაჯერებელია და/ან არ არის გამყარებული ტექსტური მასალით, ხოლო დანარჩენი მითითებები საერთოდ არ არის შესრულებული.	0

IV კრიტერიუმი

№	ტექსტის მხატვრული თავისებურებები	ქულები
1.	ნაშრომში <i>გამოყოფილია</i> ტექსტის მხატვრული თავისებურებები და მსჯელობა დასაბუთებულია კონკრეტული მაგალითებით.	2
2.	ნაშრომში <i>გამოყოფილია</i> ტექსტის მხატვრული თავისებურებები, მაგრამ მსჯელობა არ არის დასაბუთებული კონკრეტულ მაგალითებით.	1
3.	ნაშრომში არ არის <i>გამოყოფილი</i> ტექსტის მხატვრული თავისებურებები.	0

V კრიტერიუმი

№	დამოუკიდებელი აზროვნება და ზოგადი განათლება	ქულები
1.	ნაშრომში <i>მკაფიოდ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა და ზოგადი განათლება.	3
2.	ნაშრომში <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა <i>მკაფიოდ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში <i>მკაფიოდ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა, თუმცა <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	2
3.	ნაშრომში <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარიც; ან <i>არ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში <i>ნაწილობრივ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, მაგრამ <i>არ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	1
4.	ნაშრომში <i>არ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, აგრეთვე <i>არ</i> გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	0

VI კრიტერიუმი

№	ლექსიკა და სტილი	ქულები
1.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდაა გამოხატული, შერჩეულია დასმული ამოცანის შესაფერისი სტილი, აგრეთვე დაცულია ნაშრომის სტილისტური ერთგვაროვნება, გვხვდება ორიოდ სტილისტური ხარვეზი.	2
2.	ნაშრომში აზრი გასაგებია, მაგრამ ლექსიკა მწირია, გვხვდება რამდენიმე სტილისტური ხარვეზი.	1
3.	თხზულება სტილისტურად გაუმართავია.	0

VII კრიტერიუმი

№	სინტაქსური კონსტრუქციები	ქულები
1.	ნაშრომში დაშვებულია <i>ერთი</i> სინტაქსური შეცდომა.	2
2.	ნაშრომში დაშვებულია <i>ორი</i> სინტაქსური შეცდომა.	1
3.	ნაშრომში დაშვებულია <i>ორზე მეტი</i> სინტაქსური შეცდომა.	0

VIII კრიტერიუმი

№	<i>მორფოლოგია, ორთოგრაფია და პუნქტუაცია</i>	<i>ქულები</i>
1.	არ არის <i>ოთხზე მეტი</i> ამ ტიპის შეცდომა.	2
2.	არ არის <i>ცხრაზე მეტი</i> ამ ტიპის შეცდომა.	1
3.	დაშვებულია <i>ცხრაზე მეტი</i> ამ ტიპის შეცდომა.	0